हवामान आधारीत कृषि सल्ला
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु, राहुरी,
कृषि विद्या विभाग, मफुकृवि, राहुरी.

दूरध्वनी : ०२४२६ २४३२३९ ईमेल:rahuri.amfu@gmail.com

५९) हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दि. २२.०९.२०२६

जिल्हा : अहिल्यानगर

मागील आठवड्यातील हवामान (१५/०९/२०२६ ते २१/०९/२०२६)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामान अंदाज (२३/०९/२०२६ ते २७/०९/२०२६)				
१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	< दिनांक >	२३	२४	२५	२६	२७
०.०	०.०	०.६	०.०	०.०	०.०	३३.६	पाऊस (मिमी)	८	७	३	१	०
३०.६	३१.२	३१.२	३०.८	३१.०	३१.८	३२.२	कमाल तापमान (अंसे)	३४	३३	३४	३४	३५
२०.५	२०.७	२०.१	२०.५	२०.७	२१.१	२०.५	किमान तापमान (अंसे)	२२	२२	२२	२२	२२
०.०	०.०	२.०	२.०	१.०	१.०	१.०	ढग स्थिती (आकाश)	४	६	७	४	३
८२	७९	८४	८२	८२	८०	८६	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८५	८३	८०	८२	८४
५०	५३	५२	५०	४७	४५	५३	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५२	४४	४३	४७	४७
४.७	४.६	५.०	४.८	४.६	४.४	६.१	वाऱ्याचा वेग (किमी/ तास)	११	१३	१५	२०	२१

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	अवस्था	कृषि विषयक सल्ला
हवामान सारांश		प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांचेकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार पुढील पाच दिवस आकाश अंशतः ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. **पुढील तीन दिवस काही ठिकाणी हलका पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. तसेच पुढील दोन दिवस विजांचा कडकडाटासह जोराचा वारा वाहण्याची शक्यता आहे.**
सामान्य सल्ला		**१) हवामान अंदाज आधारित कृषी सल्ला व हवामानचा पूर्वानुमानाकरीता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा.** **२) वीजेच्या अंदाजाचा पूर्वानुमानाकरीता दामिनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा.** **३) शेतकऱ्यांना आवश्यक ती कृषी विषयक माहिती, हवामान अंदाज, बाजारभाव, कीड-रोग ओळख व नियंत्रण उपाय, हवामान आधारित कृषि सल्ला, गोदामे व कृषी यंत्रसामग्री भाडे केंद्र यांची माहितीकरीता महाविस्तार ॲपचा वापर करावा.**
संदेश		**पुढील तीन दिवस काही ठिकाणी हलका पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. तसेच पुढील दोन दिवस विजांचा कडकडाटासह जोराचा वारा वाहण्याची शक्यता आहे.**
सोयाबीन	**फुलोरा ते शेंगा भरण्याची अवस्था**	पिकाच्या फुलोरा ते शेंगा धरण्याच्या अवस्थेत सिंचनाला प्राधान्य द्यावे. पिकांना शक्यतो ठिबक किंवा तुषार सिंचनाद्वारे संरक्षित पाणी द्यावे.
भुईमूग	**आऱ्या उतरणे ते शेंगा भरण्याची अवस्था**	पिकाच्या फुलोरा, आऱ्या सुटणे आणि शेंगा विकसित होण्याच्या अवस्थेत सिंचनाला प्राधान्य द्यावे. पिकांना शक्यतो ठिबक किंवा तुषार सिंचनाद्वारे संरक्षित पाणी द्यावे.
कपाशी	**फुले उमलणे ते बोंड धरणे**	कापसासाठी बोंडे लागणे व बोंडे भरणे या अवस्था महत्वाच्या असून पावसाचा खंड पडल्यास उपलब्ध पाणी असल्यास ठिबक सिंचन किवा एक सरी आड सरी पद्धतीने पाण्याचे नियोजन करावे.
तूर	**फांद्या फुटणे ते फुलोऱ्याची अवस्था**	पावसाचा खंड असल्यास वाढ व फुलोऱ्यावर परिणाम होऊ शकतो. त्यासाठी संरक्षित पाणी द्यावे.
मूग/ उडीद	**काढणी**	पावसाची शक्यता असल्याने काढणी केलेला माल सुरक्षित ठिकाणी ठेवावा.
खरीप पिके		सर्व उभ्या पिकांना फुले बायोमिक्सची फवारणी १० मिली प्रति लिटर पाणी प्रमाणे करावी. तसेच सूक्ष्म अन्नद्रव्याची कमतरता असल्यास फुले ग्रेड ॥ ची फवारणी १० मिली प्रति लिटर पाणी प्रमाणे करावी. बाष्पीभवन कमी करण्यासाठी पिकांच्या ओळींमध्ये पेंढा, पिकांचे अवशेष किंवा उसाचे पाचट यांचे आच्छादन करावे. जमिनीवरील भेगा बुजविण्यासाठी आणि मातीचे आच्छादन तयार करण्यासाठी हलकी कोळपणी किंवा आंतरमशागत करावी. पुरेसा पाऊस किंवा सिंचन होईपर्यंत खतांची वरखत मात्रा देणे पुढे ढकलावे. पाऊस झाल्यानंतर जमिनीत

दूरध्वनी : ०२४२६ २४३२३९ ईमेल:rahuri.amfu@gmail.com

		पुरेसा ओलावा असताना खतांची मात्रा द्यावी. पिकांवर तीव्र ओलाव्याचा ताण असताना तणनाशके आणि कीटकनाशकांची फवारणी टाळावी. कोरड्या हवामानाचा कालावधी वाढल्यास उपलब्ध पाण्याचा वापर सरीआड सरी पद्धतीने करावा आणि पिकांच्या संवेदनशील वाढीच्या अवस्थांना सिंचनासाठी प्राधान्य द्यावे. ओलाव्याचा ताण असलेल्या पिकांवरील रसशोषक किडी आणि रोगांचे नियमित निरीक्षण करावे. फवारणी केवळ शांत, पाऊस नसलेल्या आणि वारा कमी असलेल्या हवामानात करावी.
भाजीपाला व फळ पिके		जोराच्या वाऱ्याची शक्यता असल्याने भाजीपाला व फळ पिकांना बांबू किंवा लाकडी दांड्यांच्या आधारे प्लास्टिकच्या दोरीच्या साहाय्याने एकमेकांना बांधावे.
पशुधन व्यवस्थापन		१) खरीप पिकांचा कडबा, भुसा आणि इतर पिकांचे अवशेष योग्य प्रकारे साठवून ठेवावेत. २) जमिनीतील उपलब्ध ओलाव्याचा उपयोग करून चाऱ्यासाठी रब्बी ज्वारीची पेरणी करावी. ३) मका पीक उपलब्ध असलेल्या ठिकाणी मक्यापासून मुरघास तयार करून साठवून ठेवावा. ४) बांधावरील गवत योग्य पद्धतीने कापून, वाळवून आणि रचून ठेवावे. ५) भाताचा पेंढा आणि नाचणीचे काड यांच्यावर १ टक्का युरिया द्रावणाची प्रक्रिया करून त्यांची योग्य प्रकारे गंजी लावून साठवण करावी. ६) परतीचा पाऊस झाल्यास कडवळ किंवा चाऱ्यासाठी ज्वारी किंवा मका पिकांची लागवड करावी. अतिरिक्त हिरवा चारा चांगल्या प्रकारे वाळवून त्याचे पुढील आपत्कालीन परिस्थितीत वापर करावा. ७) पावसाचे प्रमाण कमी असतानाही चांगली वाढणारी आणि प्रतिकूल परिस्थितीत तग धरू शकणारी चारा पिके, जसे की संकरीत नेपिअर, दशरथ आणि स्टायलो, यांची लागवड करावी. ८) चारा टंचाईच्या काळात उपलब्ध चाऱ्याची कुट्टी करून जनावरांना गव्हाणीतून द्यावा. तो एकाच वेळी मोठ्या प्रमाणात न देता जनावरांच्या गरजेनुसार टप्प्याटप्प्याने द्यावा. तसेच, कमी प्रतीचा चारा चांगल्या प्रतीच्या चाऱ्यासोबत योग्य प्रमाणात मिसळून दिल्यास उपलब्ध चाऱ्याचा अधिक परिणामकारक उपयोग करता येतो.

स्त्रोत :
१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.
२) मागील हवामान : भारत मौसम विज्ञान विभाग वेधशाळा पाणी व्यवस्थापन प्रकल्प, मफुकृवि, राहुरी.

ठिकाण : मफुकृवि, राहुरी.
दि. : २२.०९.२०२६

स्वाक्षरीत
प्रमुख अन्वेषक, ग्राकृमौसे, ऐएमएफयु, राहुरी तथा
प्रमुख, कृषि विद्या विभाग, मफुकृवि, राहुरी.